

תורת הר שמואל

פרשת וילך - שבת שובה - תשע"ט זמני השבת:

כניתה: 5:51 צאת: 6:56 ר"ת: 7:32 שקיעה: 6:25

דרשת שבת שובה

על ידי

הרב דוד שלום שרubi שליט"א

ביום שבת בשעה 16:30
בבית הכנסת 'אהל לוי'

נתרם על ידי ר' מרדכי מנחם היין
ברכה שמחה פרנסת ונחת
באורך ימים ושנים בזכות זיכוי הרבים

חילוק שבין חומר האדם לחומר הבהמה

בבריאות האדם יש חיבור בין נשמה לגוף, ואין נשמת אדם יכולה להינתק מהבינה והועף להחיותם כי בטבע הבשר עצמו חלק האדם מן הבהמה, ועל כן אין החיבור בין נשמת אדם לבשר הבהמה יכול להיעשות כי לא יהיה להבשר עמידה וקיים אלא יתבטל כי אין לו העיר הראווי לקבלת הנשמה ואיפלו לא את מקצתה, שהנהה בראשית (פרק ב', פסוק ז') נכתב ויוצר "אליהם את האדם עפר שני יצירות יצירה לעוז" ויצירה לתחיית המתים אבל בהמה שאינה עומדת לדין לא נכתב ביצירתה שני יודין, וצ"ב למה הווקך רשי"י לפרש חילוק בין אדם לבהמה לגבי תחיית המתים והרי חילוקם מבורר בחולק הנשמה שיש לאדם ואני לבהמה, אלא וזה שדקדק רשי"י בפסוק דכתיב עפר מן האדמה ומשמע שהויצר קאי על 'העפר' ובזה יש שתי יצירות, ולזה דקדק על תחיית המתים שהוא על חלק העפר על הגוף אשר קם לתחיית המתים, ובזה חילוק יצירותו של אדם מן הבהמה גם בחלק העפר, והוא מה שאמרו חז"ל עצם יש בגוף האדם ולוז נשמה שמננה קם לתחיית המתים, וראה ספר שפע טל (שער רביעי פרק שעשי) ז"ל, ובזה יובן ג"כ מה שאורז"ל עקבו של אדם הראשון היה מכחה עין גלגל חמה וכו' מצד זה היה עקבו רוץ להמר חמרו כל כך ורק עד שהיה מכחה גלגל עינו של חמה כי לפי ערך זכות וזכות נשותו היה זכות חמור, וזה סוד קירון עור פני משה וכו'.

וראה עוד בספר תולדות יעקב (הקדמה) ז"ל, וכאשר עלה במחשבה הטהורה ובחפש הפשטוט לברא האדם, בראו בדוגמה עליונה ונוראה מאד בצורתו והשגורו ביוציאו מה שלא השיגו אחד מהעלונים הנבראים כמוותו (זהר ח"א ל"ח נ"א), עד שתענו כל הבריות אחריו וباו להשתחוות לו דימו שהוא בראמ, ואמר להם אני ואתם בוואו נשתחווה ונכרעה נברכה לפני' עשוינו (פרק ר' אליעזר פ"י, תנחותם פקודי ג'), וכל זה מהפלגת מעלהו, על דרך שאמרו בפסקתא פרשת בחדש השלישי (פסדר"ב י"ב) אמר רב כי לוי תפוח עקבו של אדם הראשון היה מכחה גלגל חמה עכ"ל. ונוראה עוד, שסוגלת החומר של אדם הראשון הוא טעם שעלה אליו הנביא בסערה השמיימה, שהומר הגוף יש לו סגולה שיוכל להזדcker כפי עבודת האדם. ונוראה זה גם טעם קבורתו של משה שנברא ערב שבת בין השמות.

הבהמות קודם חטא אדם הראשון

ובספר אדר במרום (ח"א, עת אימת ניתב בקיימה חד טמכתא) כתוב הרmach"ל ז"ל, ותடע שהבהמות שבסמן אדה"ר קודם החטא, היו במדרגות בני אדם עתה, וזה סוד, אנו כחמורים, ולא כחמורים של ר' פנחס בן יאיר (שבת קי"ב ע"ב) וכו', ואחר קריד האדם למדריגת בהמה, אז נצטוה בתורי"ג מצות, והוא סוד נמשל כבהמות נדמו (תהלים מ"ט י"ג), והוא סוד מותר האדם מן הבהמה אין כי הכל הבל, והוא סוד אדם להבל דמה (תהלים קמ"ד ד'), ולא דומה עכ"כ. ונוראה אף שקודם החטא היו הבהמות במעלה אדם, כי"ז על צד מעלהם הקבועה, אמן לא היה להם היכולת לקדש את חומר גופם להתעלות ולהזדcker, אלא עבדותם קבועה ומצבם קבוע במעלה שהוקבעו בה, משא"כ אדם הראשון קודם החטא, וכל אדם גם אחר החטא, יש לו היכולת להסביר חומר הגוף ממדרגה למדרגה.

הזו בני חביבי
עמוד 8

מעשה שהיה
עמוד 6
הלכה פסוקה
עמוד 7

מעשה שהיה
עמוד 5
מעשה שהיה
עמוד 4

יעון הפרשה
עמוד 4

פרפראות
עמוד 2
למדני חוקין
עמוד 3

וביטול רצונות הגוף בתכלית, והרי זה עילוי הגוף בעילוי המקומות, והוא תיקון גדול ורב, תיקון הגוף והמקום בהתחברם יחד בעבודת ה', והיא הסגולה הנוראה בעמידה בנסיגון, ותיקון מקום העולם וחומר הגוף בתכלית, הרי שאדם הראשון נברא ממקום המקדש, גוף בחומר מעולה, וקלקל כלות הגוף והמקומות בחטאו, ואברהם אבינו בטיקון מעשייו תיקון במקומות המעליה, את גופו להיותו מעולה, והוא מה שאנו מזכירים עקידתו של יצחק אבינו לזכות ורחמים מאתו יתברך.

והנה אל אחר נאזו בסבר בקניי

ובמדרש רבה קהילת (פרק ז' י"ט) איתא, בשעה שברא הקב"ה את אדם הראשון נטו והחוירו על כל אילני גן עדן ואמר לו ראה מעשי כמה נאים ומושבחין הן וכל מה שבראיyi בשביבך בראשתי, תן דעתך שלא תקלקל ותחריב את עולמי, שאם קלקלת אין מי שיתקן אותך ע"כ. והנה לעיל התבאר מדברי הרמח"ל שקדום חטא אדם הראשון היה הבהמות במלעת אדם עם תרי"ג מצוות, ואדם עצמו גבה מהמלחאים, ואחר החטא התמוטת העולם וירדו כל המדרגות. ונראה שכיוון שירידת הבהמה הוא מעשה חטא אדם הראשון, لكن הקربת הקרבנות הוא תיקון וכפירה על חטאיהם, שאדם חוטא מביא את מה שנתקלקל בבריאה מעשה החטא, וכפרתו היא בעצם שמקריב דבר שנgrams פחיתותו מהחטא, והוא עין 'תנן דעתך שלא תקלקל'. וראה ספר עבדות הקודש (חלק ב', פרק מ"ג) ז"ל, והחטא גרים לו (לאדרה"ר) ולכל הבאים אחורי המות, ואחר התchia שיבוער היצר הרע מן העולם אין עוד מות כי הגורםخلف הלהך לו, ולפי שאין יציר הרע אין חטא אין מות וכוכו אבל החטא הוא המפסיד והמפריד ההרכבה כי מתחילה כוון בהרכבה זו שלא תפרד לעולם והחטא גרים לה להפריד, ולעולם הבא אחר התchia אין חטא אין מות ולזה אין חטאות ואשמות ושותם קרבן לעתיד לבא, זולת תמיידין ומוספין וקרבן תודה שלא יתבטלו לעולם כי חטאות ואשמות באות על חטא ובזמן שאין חטא, חטאות ואשמות למה ע"כ. ובזה יוסבר עוד بما שדיברנו תחילה, שאברהם אבינו שגופו הוא חומר עט סגולת העילי, בא למקום המסוגל לעילי והוא מקום בית המקדש שמננו נלקח העפר לבריאתו של אדם הראשון שאדם ממוקם כפרתו נברא, והוא מה דatta אמר (שמות כ') מזבח אדמה תעשה לי, אמר הקדוש ברוך הוא הרי אני בורא אותו ממוקם כפרתו והלואי יעמוד ע"כ. וכבר ביארתי לעיל שמדובר כפרתו היינו שגופו גם מקום בראתו שעניהם יש להם סגולת העילי, הרי שנברא אדם הראשון מעפר של עילי וחומר העפר שבו יש בו סגולת העילי كالיהו שעלה בסערה השמיימה. והנה מפורסם בדברי רבוינו ז"ל מה שאחר חטא אדם הראשון התקלקל העולם, והאבות הקדושים עבדו בעבודת ה' בתכלית להיות מרכבה לשכינה בחסד דין ורוחמים, והם עבדו בעבודת ה' לתקן העולם בקיים ציווי ה' עם נסיוונתיהם. והנה נצטווה אברהם בחק לrk את בנך ייחיך את יצחק, להעלותו עליה על אחד ההרים, היינו שלקח אברהם את יצחק למקומות ציווי ה' בתכלית, נסיוון של אהבת ה'

בימים הקרובים ה'יקו' של התפילה והדמעה פותח את כל השערים!

ארץ ישראל ושאר הארץ קודם חטא אדם הראשון

ולא רק בגין האדם יש חילוק זה בין הבהמה, אלא גם בטבע המקום, חלוק מקום ארץ ישראל והמקדש מכל העולם כולל, וראה בגנזי רמח"ל ספר קנאת ה' צבאות (החתא נתן אפשרות להתפשט ה'ס"א) ז"ל, והנה בהיות ה'ס"א מתחזקת וממתפשת, כך נתפשטה על כל העולם כולל, ונטמא העולם, חוץ מארץ ישראל שלא שלטה עליה וכו'. וראה אויר יקר (סבא טימן ז' דף כ"ט-ל'). ונראה שגם בעניין המקום, כמו שבגוף האדם עדיין יש יכולת לציין את חומר הגוף, ורק הבהמות והగיים מצחים קבוע במדרגותם, כך בעניין ארץ ישראל כנגד שאר ארצות, שהארצאות ירידו מה שתחילתה היו כולן במדרגת ארץ ישראל, ועתה אחר החטא רק ארץ ישראל ומקום המקדש בפרט יש בו עליוי אחר עליוי גם עתה כפי מעשי בני ישראל. וכשם שבאים חומר גופו יכול להזדכך, כך גם יש מקום המיוחד משאר מקומות, הר המוריה, שסגולתו שמקבל עילי, וסגוללה זו היא תמיידית בכח, ורק בפועל משתנה בזמן החורבן, משא"כ שאר מקומות שעילי המוקם נעשה רק לזמן בפועל ע"י גילוי שכינה ולא בכח תמייד. וזה נראה עניין שנברא אדם 'ממבחן המקומות', שעצם איכות כל המקום הוא מובהר. וזה לשון התולעת יעקב (בבקדמה), ונברא ממבחן המקומות והוא הר המוריה (ראו ב"ד פ"ז, ט. ממוקם כפרתו נברא. ובזוהר ח"א לד, ב), ולא הספיק זה להיותו בתכלית השלימות עד שהכניסו במקומות קדש הקדשים גן עדנים נטע שעשוים. וראה אויר יקר (סבא טימן ז' דף כ"ט-ל') שעצם דרגתו של אדם הראשון קודם החטא הוא גן העדן, וסילוקו מגן עדן הינו מייעוט קומתו ומעלתו. ונראה שכשם שגוף האדם יש לו סגולת שיכול החומר שלו להשתבח ולהתעלות, כך גם בגילוי שכינה שבארץ ישראל ומקום המקדש, ויחזרו שני העניים יחד, והוא עצמו ביאור שאדם הראשון ממוקם כפרתו נברא, שמהעפר המעליה ומתעללה, נברא אדם הראשון שגוף מעוליה ומתעללה.

עקידת יצחק

ובבראשית רבה (בראשית פרשה י"ז) איתא, מן האדמה, רב כי רכיכה ורבי חלבו בשם רב נחמן אמרו (אדם הראשון) מזבח אדמה ממוקם כפרתו נברא, היר מה דatta אמר (שמות כ') מזבח אדמה תעשה לי, אמר הקדוש ברוך הוא הרי אני בורא אותו ממוקם כפרתו והלואי יעמוד ע"כ. וכבר ביארתי לעיל שמדובר כפרתו היינו שגופו וגם מקום בראתו שעניהם יש להם סגולת העילי, הרי שנברא אדם הראשון מעפר של עילי וחומר העפר שבו יש בו סגולת העילי كالיהו שעלה בסערה השמיימה. והנה מפורסם בדברי רבוינו ז"ל מה שאחר חטא אדם הראשון התקלקל העולם, והאבות הקדושים עבדו בעבודת ה' בתכלית להיות מרכבה העולם, והאבות הקדושים עבדו בעבודת ה' בתכלית להזמין מרכבה לשכינה בחסד דין ורוחמים, והם עבדו בעבודת ה' לתקן העולם בקיים ציווי ה' עם נסיוונתיהם. והנה נצטווה אברהם בחק לrk את בנך ייחיך את יצחק, להעלותו עליה על אחד ההרים, היינו שלקח אברהם את יצחק למקומות ציווי ה' בתכלית, נסיוון של אהבת ה'

ולשותות ערבית התענית ומאהר שהוציא אותה אכילה ושתיה בלשון עינוי אלמא חשיבא היא כעינוי וכאיילו נצטו על עינוי של תשיעי ועשירי. וכן נהגו להרבות בסעודת ערבה יום הכהורים כדאמריןן (חולין פג א) וכדברי רבי יוסי הגלילי אף ערבי יה"כ בגיל ובשאר מקומות חוץ מגיליל לא היו מרבבים בשחיתת בהמות אלא בעופות ובדברים אחרים. כדאמריןן בפרק קמא דכתובות אלא מעתה (ערבי) יום הכהורים שחל להיות שני בשבת ידחה שמא ישחוט בן עוף. ואמריןן נמי (בירושלמי) במדרש מעשה בחיטת אחד שקנה דג ערבי יום הכהורים בדים מרבובים: עכ"ל, לפי טעם הרא"ש שמצוות אכילה ערבי יום כיפור הוא מטעם שיתחזק לצום א"כ גם נשים חייבות שהריגם הם חייבות להתענות, וכן כתוב הטור בסימן טר"ד, וכן כתוב במהרי"ל,

אומנם יש טעם אחר בראשונים והם, שבולי הלקט ותלמיד הרשב"א, שכטב שהפסוק הוציא מצוה זו של אכילה ערבי יום כיפור בלשון עינוי שכאשר אדם אוכל הרבה מצטרע יותר בתענית למחורת, וזה כאמור התענה יומיים, וכן משמע בזוהר פרשת אחורי מות זוזיל, ועל דא מאן דאכל ושתה בתשיעיה ומונגא נשיה במיכלא ומשתאי אשתחח בעשירה ענוייא דנפשה בתרעין חולקין ואשתכח כאילו אתענני תשיעיה ועשירה, את נפשותיכם לאכללא כלל גופה ונפשא ולאתכנעה בהאי יומא לאתכפרא על חובייהו, עכ"ל, לפי זה לא יהיה מצות אכילה לנשים שהוא מצות עשה שהזמן גרמא,

ולא מטעם شيئا כח לצום, זהה יש גם בנשים, במנחת חינוך מצוה שי"ב כתוב שהוא מצוה מדרבנן וקרוא אסמכתה בעלמא וא"כ גם הנשים חייבות,

ולגבי חוליה שאין יכול לצום האם יש לו מצוה לאכל ערבי יום כיפור הסתפק בזה בשות כתוב סופר (ס' קי"ב) כיון שלדעת הרמב"ם מצות אכילה היא מדאוריתא ולא אסמכתה לכואר יהיה חייב אבל אישת שאינה יכולה לצום ודאי פטורה מאלכול ערבי יום כיפור בצווף שני הספקות הנ"ל, אולם הרבה פוסקים כתבו שגם חוליה שאינו יכול לצום ביום כיפור יש לו מצואה של אכילה ערבי יום כיפור,

לסיכום: כתבו כל פוסקי זמננו שוגם לחולה וגם לנשים יש מצואה לאכל ערבי יום כיפור, חז"מ באשה שפטורה מלוצים או يولדת וכדומה, שפטורה מצות אכילה ערבי יום כיפור.

האם נשים חייבות למצות אכילה ערבי יום כיפור ומה הדין בחולה החייב לאכול ביום כיפור

בשוו"ת רבי עקיבא-agר סימן טז הסתפק בדיון זה וכותב, זוזיל אבל אני נבוך בכל נשים הבריות אם חייבות לאכול ערבי יוה"כ דאפשר הרן פטורות כמו מכל מ"ע שהזמן גרמא, [ועיני] בכ"מ פ"ג מהלכות נדרים דמסתפק אם הר דרשא דכל האוכל ושוטה בתשיעי כו' דרשה גמורה, או הוא אסמכתה בעלמא, ובין קר וקר הוא זמן גרמא], או לא, כיון דקרה מפיק לה בלשון בתשעה לחודש ערבי וכיו' ולומר דהוי כאלו התענה תשיעי ועשירי ממילא כל שמחוייב בתענית שעירiri מחייב לקיים ועניתם כו' לאכול בתשיעי, וצ"ע לעת הפנאי. יידידו עקיבא בן מ"ו הרב ר' משה גינז מא"ש, עכ"ל, וכן הסתפק הרש"ש במסכת סוכה כח:

הרא"ש מסכת יומא פרק ח כתוב זוזיל, תנין רבי חייא בר רב מדייפתי ועניתם את נפשותיכם בתשעה לחודש וכי בתשעה מתענין והלא בעשרה מתענין למדך שכל האוכל ושוטה בו מעלה עליו הכתוב כאילו התענה תשיעי ועשירי והכי פירושו דקרה ועניתם את נפשותיכם. כלומר הכנינו עצמכם בתשעה לחודש להתחזק באכילה ובשתיה כדי שתוכלו להתענות לאחר להראות חיבתו של המקומם ב"ה ברוך הוא לישראל. כadam שיש לו ילד שעשועים וגורע עליו להתענות יום אחד וצוה להאכילו ולהש��ותו ערבי יום התענית כדי שיוכל לטבולvr הקדוש ברוך הוא מכל מモות השנה לא צוה לישראל להתענות אלא יום אחד לטובתן לכפר על עונותם והזהירים לאכול

"כבר כתיב 'ולא יראה בן ערות דבר ושב מאחריך'. נמצא כל עניינים כאלו גורמים לישראל להיות נתונים בהסתדר פנים ח"ו, וגם איתא בזזה"ק פרשת נשא שדר זה גורם לשרות סטרא אחרת בביתא וגורם מסכינותו לביתה. על כן נדב לבני בעז"ה לאסופה את כל מאמרי חז"ל השיעיכים לעניין זה, ולהראות לפני הכל את גודל העונן והעונש שיש בזזה, וגודל המעללה להאשה הצנואה בדורכה, שע"ז היא זוכה לבנים יראי השם וחשובים שבדור, אולי על ידי זה יראו ויקחו מוסר ויתוקן קצת הפרצה ההגדולה הזאת, ובזכות זה נזכה לראות בבניין ירושלים גדריה וענינה בב"א" (ח حقן חיים - ספר גדר עולם)

התשובה הולכת לחפש הגיון בהנחה חמורה זאת והקב"ה אכן יצבע על ההגיון בפסקוק כי כשהוא אומר למשה רבינו כי אבינו אל האדמה אשר נשבעתי לאבותינו זבת החלב ודבש ואכל ושב ע' וד ש ז' אז וננה אל אלהים אחרים ועבדום וכו'! יכול להיות שזאת תשובה. אכילה ושבעה יכולם לגרום לשגיאות!

אבל מוסר השיעור מושך להחזיק נפשו בכפו והולך בדרך אחרת או אולי נוספת להבין את העניין שלפנינו. משה רבינו ירמזו על כך בפסקוק כ"ז: כי אכן ידעתי את מיריך ואת ערפן הקשה, וכאן נכנס לרשימת הקל וחומר הנמצאים בתורה עד כה תשעה פעמים הקל וחומר העשيري, "הן בעודני חי עמכם הימים ממרם הימים עם ה' ואף כי אחורי מותמי!" כאלו בלי קשר עם הכניסה לאرض ישראל כבר נמצא הסיבה, ובאמת הסיבה הוכחה לפני הרבה

זמנן - אולי קרוב לאربعעים שנה והיא קשורה לחטא העגל שהתרחש בגלל הטעות של העם בספרית הימים שמשה רבינו הבטיח להעדר ואחר לשוב. ברגע שנניה ספק אם משה רבינו בכלל ישוב מיד נולדה המחשבה על העגל!
כלומר החטא נולד בגלל שלא ראו את משה רבינו! השטן הראה להם שימושה רבינו מות. ועצם העדרו של משה רבינו מטווח העין היא סיבה לירידת.

כאן נכנסנו להשוויה מעניתה שהגמרה במסכת עירובין מביאה שרביינו הק' אמר על עצמו שהוא שמה שנהייתי מוחודד יותר מחברי היה בגלל שארית את רבי מאיר ישבו סביבו בעיגול והוא כלא שישבו לפניו והוא כלא שישבו מאריר מאחוריו. אמר רבי אני ציתרי לראות את רבי מאיר מאחוריו וזה השפיע על חוזות הבנה שלו. אם

היהתי רואה אותו מלפני היתי עוד יותר חכמי! נכוון שאת הקב"ה אי אפשר לראות, ואת מתן תורה אנו מוצאים לו כורא לא כאירוע חותמי אלא כאירוע שמייעתי, אבל זה נכון לגבי הקב"ה, הוא המשמע לנו עשות דברות ולא נראה לעינינו פעם אחת, אבל את הרבה ציריך לראות. אך כתוב בנקיא ישעה פרק ל' פסקוק כ' "והי עיניך רואות את מוריך". קשה להבין שזה מכoon ישירות להבנה, למה אי אפשר להבין מקריאה בספרים וציריך דוקא לשמעו מהרב תור כדיראיות? אבל נסה להבין את זה בדרך פשוטה שראית הרב מתחברת עם המילים שלו ומירימה את התלמיד לדרגה גבוהה יותר. הוא יוצא משבצת התלמיד

ומקבל את דמותו הרב.

זה כוחה של ראייה! זו יכולה להיות גם מסוכן! ומכיון שמדובר היום והרגע שבו משה רבינו יצא משדי הראה של עם ישראל יודע משה רבינו שתהיה ירידה חדה אל עבר השחת תשיחיתון. אתה "שוכב" ככל מרוד לא נראה, והעם "קם" וזונה אחורי מה שהוא יראה מהיים ולהלאה!

חטא העגל נולד מהרצון של אנשים אחדים שהיה להם אלהים שאפשר לראות אותו! אבל אם תראו אותו אתם תרצו שהוא יהיה כמו תוכם ואתה זה אסור לרצות כשהוחשים על הבורא!
מכאן נסה לחזור להעמקה נוספת ב-

חו"ל מגלים לנו שעשו הרשות היה עד גיל 15 כמוஅח תאים של יעקבabinu. הוא הולך לחדר והתנגן כמו הנכד של אברהם אבינו ושל שרה אמינו, הבן של יצחק א' ורבקה א'. יכול להיות שהוא היה אז באמת זהה! אז מה קרה שהוא נהיה עשו הרשות? מגלים חז"ל שביום מותו

יואש

חומר דברים התחיל - כר זה נראה - רק אתמול וכבר מתקרב לסיום. למרות היינו קצר הוא אורך וענוק במה שהتورה מספרת בו. מתן תורה מצד אחד ותיאור הכניסה לארץ ישראל מ一侧 מעתים את הספר הזה לבבאים לא רגילים ובמיוחד במה שקשרו לתמונות עתידות.

אבל - אם אפשר לומר כך - הפנים של משה רבינו נראות חרשות בקምדים. משה רבינו נראה מפוחד! הוא יודע שהוא ימות בקרב אל לא זה מה שמחפיח אותו. בכלל לא. מה שמטריד אותו באמת וmdir ישינה מעינויו - ושוב אם מותר להתבטה כר - היא השאלה הדוללה "מה יהיה עם עם ישראל אחרי שהוא ירד ממנה של המנהיגות!"

זה יופי של מנהיג אמיתי! מיד שנאמר לו שהוא לא יביא את עם ישראל לארצו ולמרות שהוא ברוח מההנאה כל ימיו אבל מיד הוא חשב מי יכול לשלות אותו, ואפיו היה בעדתו של משה רבינו לא מתאים אדם מתאים אלא שהקב"ה לא חשב כר והחליט על יחשע בונן.

אבל זאת היתה רק דאגה אחת והוא ב"ה נפתח מהר ומוקדם. נשארו עוד מספר חדש עד להסתלקותו של משה רבינו וכבר היה ידוע מי היה המנהיג. נראתה היה צורך בזמןו ארך ובדבוק במאית להכין את המנהיג החדש לתפקידו. אבל הענינים על פניו משה רבינו והקምדים על מצחו שייכים לדאגות אחר ועליהם הוא ידבר רק בזמנו האחרון ולצורך הבירור הזה יש לנו את פרשיות נצבים ולך. סביר שאלת רשותם את יסוב השיעור של היום.

כי מי היה המנהיג משה רבינו לא ידע עד שנאמר לו. אבל איך היו פנוי הדור אחר הסתלקותו הוא יודע גם יודע וזה גורם לדאגות שלו. על זה הוא ידבר במפורש בפרק לא' פסקוק כ"ט: כי ידעתי אחורי מותי כי השחת תשיחיתון וסורתם מן הדרך אשר ציוויתם לכם וקרויתם הרעה לאחריתם הימים כי תעשו את הרע בעיני ה' להכעיסו במעשה ידים!"

השאלה תהיה חמורה יותר אם נדייק את מה שמשה רבינו אמר והשתמש במילה "וקראות" שיש לה משמעות של קראיה והזמנה, כאילו העם קיבל הזמנה מהרעה שיש לה מגנטים חזקים, למרות שהמילה עצמה בדרך כלל מושמשת במשמעות של מקרה ולא קראיה אבל מכיוון

שהיא כתובה בצורה שהיא כתובה היא מכבהה על השאלה היא מהיכן ידע משה רבינו שכרי היה? הוא מדבר בזדאות של ידיעה אבל מניין לו וודאות זאת. אולי לא היה כר? או באמת האבן עוזר לא נבלה מהשאלה והוא כתוב כי כר אמר לו ה' ואכן בפרק לא' בפסקוק ט' זו כתוב כר: "ויאמר ה' אל משה הנך שוכב עם אבותיך ועם העם הזה וזונה אחרי אלהי נבר הארץ אשר הוא בא

שם בקרבו, ועבנני והפר את בריתך אשר כרתתי אתו!"
כלומר אתה "שוכב" והוא "קם". אבל אתה שוכב עם אבותיך והוא קם וזונה! ככלומר למשה רבינו היתה ידיעה בדרכך של נבואה שהעתיד יהיה שחוור משחוור, אבל מוסר השיעור שם נפשו בכפו וושאול שאלה שאסור לשאל אותה ושייש לה - אליו - מקום רק לצורך התשובה שתנתן עלייה. אם לא תהיה תשובה אז אין שאלת! כולל בידי מוסר השיעור, כולל בן ארבעים שנה, ששאלת שאין עליה תשובה היא לא שאלה בכלל, היא גיבנת. ככלומר מציאות - כמו גיבנת על גבו של אדם - שאין אדם יכול לשאול למה היא צמחה!

**"משמעותו
את עשו מדבר
בהתמורה
AIR YCOOL לחיות
שאדם כמו
אברהם א' הילך
מן העולם? צדיק
כמה AIR מות? ואיז
אמר עשו בלבו
אם זה קרה, זאת
אומרת שאין דין!
ובמילים פשוטות
יותר הוא נתפס
ליואש"**

הראשונה כשהוא דוחף אותנו לזרועות החטא, ובפעם השנייה כשהוא משיליך אותנו אל עמוקיו הייאוש בעקבות החטא. הנפילה השנייה היא המסוכנת יותר! הבעה היא שהיאוש הוא מותוק; ואנו חשבנו אותו למרט הלואי שהיה כך. אבל כתוב ריבינו ידעה הפניני בספר הנפלא: "היאוש חפש! - כלומר היאוש משחרר! והתקווה שפהח!" אדם יכול להיות אסיר תקוטתו. אבל זה טוב. החופש שהיאוש מוזרים ל��וחות שלו הוא שם המות. היאוש אינו עצבות. אך לימדנו ריבינו זצ"ל, היאוש מחבר את המיאוש עם מטאטה גודל מעלה אותו לגג ומרקיד אותו. ריקוד של חופש. אוכל ושתה כי מהר נמוות!

שבת שלום למתפללים בבתי הכנסת בחו"ל שמואל ולחברים
המקשימים לקולך די בכל אtor ואטר. שבת שלום וכתיבה וחתימה
טובה.

של אברהם א' ע"ה עשו עבר חמש עבירות, בין היתר רציחה, גילוי עריות ועובדת זרה! ואנחנו נשאל גם נשאל איך יכול להיות שכך קרה? צעריר בן ט'ו יוצא מהחידר והולך להרוג בני אדם? ומהיכן למד זו את זה ח"ל? את התשובה אומרים חז"ל ששמעו את עשו מדבר בתתרומות. איך יכול להיות אדם כמו אברהם א' הולך מן העולם? צדיק זהה איך מת? אבל זה הלא קרה ואז אמר עשו בלבו אם זה קרה, זאת אומרת שאין דין ואין דין! במלחמות פשוטות יותר הוא נתפס ליאוש! אם לאברהם הענק קרה כך אז מה הסיכויים שלו לחיים טובים? אלך לדרכי שכנהה היא לא בעלת סיכויים גדולים לחיה אושר אבל בנסיבות עשאה ככל העולה על רוחה!

כלומר הנה לפניו אמת עמוקה יותר. מותו של אברהם א' הביא לבבו של עשו יאוש! הוא, היאוש, הוא אבי אבות ההתרדרות של בני אדם! יאוש הוא מפתח ההבנה להשתתת תשתייתו. כשזה"ל ניסו להבין את בני אylimלך מבית לחם אשר נשאו להם נשים מאובאות! היה כן צואת? והם הטבירו שזאת היהת תוכאה של יאוש מן הגאולה? מזה אנו צריכים להזהר ביותר. יצר הרע מפל אוננו פעםיים. בפעם

מעשה שהירה...

חרם מועד ארבע ארצות שכנע אותם לבסוף להחזירו. בהמשך עמדה לו לרועץ בעית המימון: הוא הצליח לאסוף בקהליש רק חלק קטן מן הסכום הדרוש. ועמל רב נדרש ממנו, כדי לשכנע את המדפיס רבי שבתי משורר בס להשקייע את יתר הסכום, ולהדפיס את הביאור לאורח חיים יחד עם ביאורו של הט"ז.

מתוך כתביו הרבים שאבדו במשך הזמן, שרדו, מלבד פירושו לאורח חיים שבשולחן עורך, פירוש לתוספתא נזקין (ייתכן כי חיבור פירוש לכל התוספתא ורק פירושו לסדר זה שרד), הנדפס כיום צמוד לתוספתא וכן פירוש "זית רענן" על ילקוט שמעוני; פירוש ממשמעותי ביותר, (הפרש הנפוץ כיום בשם זה המופיע בשולי דפי הילקוט, הוא רק תקצר מהפרש המקור הנטוץ הרבה פעמי).

חתנו, רבי משה יקוטיאל קויפמן, חיבור כמה ספרים, ובהם "חוקי חיים חוקי דעת", "לחם הפנים" ועוד. בספריו אלו הוא מביא הרבה קטעים מכתבי יד חמיו על החלקים האחרים של השו"ע. בין הקטעים הללו ישנו גם חיבור שלם על שמות אנשים ונשים בגיטין.

בעל המג"א שלח ידו גם בפיוט, שני פיוטים משלו שרדו, האחד לשבועות, השני קינה לתשעה באב (נדפסו על ידי חתנו בספריו חוקי חיים (דף ברלין תס), ובסוף ספר לחם הפנים (דף הענא תע) דפים עד ב-עה א). הקינה בינוי על מאמרי חז"ל הבאים: "עשר (דרגות) קדושים בארץ ישראל" (משניות כלים א, ו), "עשרה דברים נאמרו בירושלים" (ב"ק פב, ב), "עשר מסעות נסעה שכינה וכנגדן גلتה סנהדרין" (ר'יה לא, א). בעשרים בתה הפירות הוא משלב לשירוגן, בבית האחד: אחת מדרגות הקדושה שאבדו ואחד מהדברים שהיו בירושלים ואבדו, ובמשנהו: אחת מגליות השכינה ואחת מגליות הסנהדרין.

**רבי אברהם אבלי
gomber - המגן
 אברהם**

(ג' בתשרי תמ"ג)
 אברהם אבלי ב"ר חיים
 הלווי גומברינר - בעל המגן,
 אברהם - נולד בקהליש,
 למד בליסא ובפוזנא וחזר
 לעירו קאליש. ר' אברהם
 גומברינר כתב פירוש עמוק
 וחריף על השולחן עורך חלק אורח חיים בשם "מגן אברהם",
 עם ליקוט עצום של מקורות מכל ספרי השו"ת, ונחשב בספר
 יסוד בפסקת halacha. נעזר בספרו של ר' חיים בנבנשת: *כנסת
 הגדולה*.
 ספרו נתפשט מאד והוציאו לו שם בכל פולין, ספרו זכה לשני
 פירושים והם: "מחצית השקל" לר' שמואל קלען ו"פרי מגדים"
 לר' יוסף תאומים מלובוב.
 רבינו פולין פסקו הלכה בכל ענייני אורח חיים על פי ה"מגן
 אברהם".

המג"א החל לכתוב את ספרו בשנת תכ"ה, ועסק בחיבורו שש שנים; בשנת תל"א סיים את חיבורו וקיבל הסכמת מרבני פולין. אחיו, ר' יהודה, נסע בשנת תל"ג לאמסטרדם כדי להדפיס את הספר, אך נפטר בדרךכו, והספר הוחזר למג"א שבעצמו שינויים והרחבות לאור ספרים שנתפרסמו בינתיים, כמו שווי'ת צמח צדק וספר עלות תמיד ואחרים. בנו היחידי, ר' חיים, שփץ להדפיס את הספר לאחר פטירת אביו, עמד בפני קשיים רבים. כתב היד של הספר נפל בידי רורים שלא רצו להחזירו, על אף פסקי דין מבתי דין שונים, רק

עבורהנו!"

ה'חפץ חיים' חירק לעבר בעל האכסניה והרגיע אותו כי יידע איך לשוחח עם אותו יהודי מגושם. הוא ניגש אל שולחנו של האיש,

ושיט לו יד, ברכו בהתלהבות "שלום עליכם", וניגש מיד לעניין: "יהודי יקר, אומר לך את האמת. שמעתי עלייך, כי כאשר הייתה לך קטן נחטף על ידי חיילי הצאר ונלקחת עמו לילדים יהודים נספחים לשיביר הרחוקה. שם גידلت בין גויים ולא זכית ללמידה אפילו אחת מן התורה. עברת בעל כורחך את הגיינום בעולם הזה. עברו עלייך צרות רבות, רדייפות נוראות ועינויים איוםים. הרשעים רצוי כל הזמן להעביר אותך על דתר, אילצך אוترك לאכול חזיר ושאר נבלות וטריפות. ואף על פי כן דברת בעמך ונשארת יהודיך!"

ה'חפץ חיים' אחז בחום בידו של האיש הנדחים והמשיך לדבר בהתרgestות רבה:

"היהתי מאושר לו היו לי זכויות כמו שלך. הלוואי שאזכה להיות בן העולם הבא כמובן. בעולם האמת היה מוקומך לבטח בין צדיקי עליון! האם זהה דבר קטן לחיות במסירות נפש ממוקך ולסבול ייסורים אלה למען היהדות ולמען כבוד שמיים במשך יותר משלשים שנים רצופות?! הרי זה ניסיון גדול יותר מניסיונות של חנינה, מישאל ועזריה שהושלכו לבבון האש וננתרו בחימם!"

האיש הקשוח הזודע מהAMILIM החמות שהרעף עליו הרוב היהודי. מעולם לא דיבר אליו איש כך. דמעות החלו לבצבץ בזווית עינו והוא החלו לזלוג במורדות פניו. כאשר נודע לו כי עומד מולו ה'חפץ חיים', הרוב הידעוב בכל קצוי העולם היהודי, פרץ בבליע עז, חיבק ונישק את הרוב ולא רצה להרפות ממנו. ה'חפץ חיים' הוסיף לדבר אליו בעודם מחובקים:

"אם אדם כמוך זוכה להיחשב בין הקדושים שמסרו את נפשם על קידוש השם, יקבל על עצמו לחיות מעתה את שארית חייו כיהודי כשר השומר תורה ומקיים מצוות כפי כוחו, מובהך לו שהוא היה האדם המאושר בירור עלי אדמות!"

האיש לא הרפה מהרב וביקש שידיר אותו מה לעשות מכאן ואילך. הוא קיבל מ'החפץ חיים' עצה ותושיה ולמד תורה מפיו ומספריו עד שהפרק לעבב תשובה גמורה.

שבת שובה

רבי ישראל מאיר הכהן מראדין, ה'חפץ חיים', נהג לנדוד מקומות למקום כדי למכור את ספריו הקדושים בהלכה ובשמירת הלשון. פעמי התארח באכסניה בעיר וילנה וראה יהודי גבה קומה ומוגשם כבן חמישים נכנס פנימה, מתישב ליד אחד השולחנות, ומצווה בסוסות על המשרתת שתתגישי לו מנת פת גдолה, נתח אוזו צלי וכוס משקה חריף. לאחר שהוגש לו כל מבוקשו, הוא אכל ושתה ברעבנות מבלתי לבוך תחילת וסוף, והמשיך להתיחס לשרתת בצלול רב.

ה'חפץ חיים' נדחם למראה עיניו, ורצה לגשת לאותו היהודי זולל וסובא כדי להעיר לו על התנהגותו הగסה והפגעתה. בעל האכסניה הבחן בכוכנותו של הרוב, והתקרכב במהירות לאורחו החשוב כדי למנוע מעונו עלשות כן. הוא ידע שמדובר בחיליל שעבר של הצאר ניקולאי, ואם ישמע הלה את תוכחת הצדיק, יחרף אותו קשות ואף יתכן שרירים עליו יד. הוא הרcin את ראשו ואמר ל'חפץ חיים' בקול נמוך:

"אני ממן, רבי קדוש, הנה לאיש זהה. אין עס מי לדבר! הרוי הרבי רואה בו עינויו שמדובר באדם גס ומגושם, בור ועם הארץ גמור."

בעל האכסניה וידא שהאיש אינו מביט עלברם והחל להמתיק טוד: "האמת היא שהוא מסכן גדול. כאשר היה ילד בן שבע חטאו אותו הקונטוניסטים מבית הורי עס עם ילדים אחרים ולקחו אותו לשיביר. עד גיל שמונה עשרה גדל בין האיכרים הרוסים באזרע, ואחר כך עבד בשירות הצאר ניקולאי עשרים וחמש שנים. האם היה יכול ללמד משחו טוב במקומות הללו? האם יש פלא בכך שהאיש יצא מהמושג לאחר ארבעים שנה שבhan לא היה בטבבה היהודית, לא למד את אחת בתורה, ואפילו לא ראה פנים של יהודי אחר?!"

ה'חפץ חיים' האזין בקשבר רב לדבורי בעל האכסניה. הלה סיים את דבריו בנהישות:

"לכן מוטב, רבי, שלא תנסה להתחילה לדבר איתו כלל. כבודך יקר מדי

"ואמרתי שעיקר סיבת הדבר, שאנו מוחיקים בעצמנו את הקב"ה מאיתנו. הוא ציווה לנו והתקדישתם והייתם קדושים, ואמרו חז"ל כל המקדש עצמו מלמעלה מעט מקדשין אותו הרבה, בעולם זהה מקדשין אותו לעולם הבא, וכותב אחר אומר כי ד' אלקיך מטההר בקרב מהנין להצילך וגוי', (והמאמר להצילך כולל הרבה עניים, להצילך מן החרב מן הרעב ומן השבי ומן הביזה), והיה מהניך קדוש, ולא ראה בר ערונות דבר ושב מאחריך, הרי ביאר לנו הכתוב מפורש, שכאשר נהיה קדושים הוא מטההר בינו להצילנו מכל רע, אבל אם יראה בנו ערונות דבר הוא שב מאחרינו, וממילא יחולו עליינו כל הסיבות ח"ז" (ה'חפץ חיים - מכתבים ומאמרים)

درשת שבת שובה

על ידי

הרבי דוד שלום שרabi שליט"א

ביום שבת בשעה 16:30

בבית הכנסת 'אהל לוי'

שיעור תורה

שיעור באור החיימ הקדוש
תהילים ושיעור לנשים
קבלת שבת לבנות
מתמידים לבנים
בתיה לבנות
טהילים לבנים - תהילים לבנות - שיעורים בהלה - שיעורים בגمرا - שיעור בזהר - שיעור דף יומי מפורסם בברית הכנסת

שירותי דת וגמלות חסד

ע"י הרבי חיים ביטון היי רחוב ברקנת 15 כל מוצ"ש
לברר אצל גב' סודי לפישע!
בזמן הדלקת נרות אצל משפטת ר' דוד ירושלמי היי, רחוב נפר 9, ממתוקים והפתעות!
כל ערב עם הרבי יעקב דרשן היי בבית הכנסת הספדי ממתוקים והפתעות ונחתת אמיטי!
בבית הכנסת החסידי בשעה 15:30 על ידי משפטת קוהלי היי לבנות עד כיתה ח'
טהילים לבנים - תהילים לבנות - שיעורים בהלה - שיעורים בגمرا - שיעור בזהר - שיעור דף יומי מפורסם בברית הכנסת

لتיאום בענין טהרה:

שאלות בהלה וטהרה:

שאלות בהלה וטהרה:

דיב' תורה בדיי מונות וכךנים:

גמ"ח תרומות:

גמ"ח רדיוטרים לחימום:

מץ ענבים:

כריית של ברים:

גמ"ח בלוני גז:

גמ"ח מזוזות:

הצלחה, עזרה ראשונה, זמינים 24 שעות ביממה - אברהם ג'יין
הצלחה, עזרה ראשונה, זמינים 24 שעות ביממה - ח'ים בל

גמ"ח פלאות לשבת - משפטת פרלמן:

גמ"ח עריסה לתינוק לחודשים ראשונים:

גמ"ח טיטולים ממטרה לע"נ אייל בז'הבה ז'יל, ולרפואת טויהר בת שני שרה

אנצ'זיה ואדים חמימים, לע"ב שמעון בן לאיה

அஹوت מוסמכת לשעת הצורך בשבת (פצעות זriskות וכו'):

அஹوت מוסמכת לשעת הצורך בשבת (פצעות זriskות וכו'):

גמ"ח כיסאות שלוחנות ומזקרים וגם"ח פלאטה של שבת:

גמ"ח כיסאות שלוחנות, כסאות ג' טפחים, סירם גודלים:

גמ"ח כיסאות שלוחנות מפות שולחן וכל הגשה:

גמ"ח מוצצים ובקבוקים:

גמ"ח להמסת אבנים בכלויות, החזרת פרקים למקום, וקיבוע:

מקאן, אנצ'זיה, משאבת חלב ידני/חשמלי לע"נ אסטור בת ג'יה

איסוף וחילוקת מזון למשפחות:

גמ"ח מכשיר ניוט וויז WAZEWA:

HARSHMUEL.COM TASHMA.NET

sharabymail@gmail.com

TEL: 0542002882